

Samferdsel på 1 – 2 – 3

Samferdsel og samferdselspolitikk er ikke alltid like enkel å forstå, enten du er en engasjert samfunnsborger, politiker eller yrkesutøver. Samferdselspolitikk kan for mange virke som et komplisert stammespråk hvor det ikke alltid er like lett å henge med. Sentralt er at samferdsel og satsing på infrastruktur er en viktig del av samfunnet, både som forutsetning for bosetting, næringsutvikling og ressursutvikling og utgjør i dag et stort tverrpolitisk felt.

Her følger en liten begrepsliste og oppsummering av de store linjer i samferdselspolitikken.

Nyttige begreper å ha grunnforståelse av:

NTP

Nasjonal transportplan. NTP er det store verktøyet for langsiktig prioritering og samferdselssatsing. Grunnlaget som politikerne skal benytte frem til endelig vedtatt NTP for utbygging av samferdselsprosjekter som veiutbygging osv. Nytt er at hver NTP – periode er utvidet fra 10 år til 12 år. Perspektivet skal lages mot 2050. Gjeldende periode er 2018 – 2029.

Se nærmere informasjon: <http://www.ntp.dep.no/Nasjonale+transportplaner/2018-2029>

Høy og lav ramme

Uttrykkene kom inn som del av grunnlag for prosjekter i NTP i 2015 da Samferdselsdepartementet ba om en prioritering av ressursbruken innenfor ulike bevilgningsrammer. Dette med grunnlag i at bevilgninger mot NTP lå "foran skjema" for oppfølging av dagjeldende NTP.

Høy, middels og lav ramme er grunnlag for finansiering og bevilgning som benyttes av transportetatene. Prosjekter som blir inntatt i høy ramme har større sjanse for å ferdigstilles og er således førsteprioritet. Prosjekter inntatt på lav ramme har større sjanse for å falle ut i NTP – perioden.

Se nærmere informasjon: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/startskudd-for-ny-ntp--en-offensiv-og-fremtidsskuende-transportplan/id2412999/>

Bestillingsbrev av 19.05.15

Bestillingsbrev gitt av Samferdselsdepartementet i samarbeid med Avinor hvor aktører innen offentlig og privat sektor vurderte og analyserte fastsatte målsettinger opp mot NTP 2018 – 2029.

Etatene for utredning ble bedt om å synliggjøre og vurdere hvordan prioriteringene slår ut i de ulike målene.

Se nærmere informasjon:

https://www.regjeringen.no/contentassets/47a6c261d82b4847b0b487d1263ec07b/ntp_retl_in_2015.pdf

Prioriteringsgrunnlag NTP 2018 - 2029

- **Samfunnsøkonomiske analyser.** Samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Verktøy for sammenstilling og avveining av virkning av ressursbruk og lønnsomhet. Utgangspunktet for beregning av ressursbruk og fordeling av midler i NTP. Den samfunnsøkonomiske analysen består av beregnet nytte – kostnad, (lønnsomhet), samt ikke – prissatte konsekvenser.
- **Synergieffekter/sammenhengende standard.** Transportpolitisk mål. Vurderingspunkt etatene ble bedt om å utrede i bestillingsbrevet dersom hovedformålet i de samfunnsøkonomiske analysene ikke ivaretok formål og virkninger tilstrekkelig.
- **Samfunnssikkerhet og beredskap.** Transportpolitisk mål. Vurderingspunkt etatene ble bedt om å utrede i bestillingsbrevet dersom hovedformålet i de samfunnsøkonomiske analysene ikke ivaretok formål og virkninger tilstrekkelig. Gjelder eksempelvis risiko – og sårbarhetsutfordringer knyttet til flom, skred og andre naturhendelser, teknisk svikt, storulykker samt terror ved terminaler og knutepunkt. Formålet er å redusere slike risiko – og sårbarhetsutfordringer.
- **Drift og vedlikehold.** Transportpolitisk mål. Vurderingspunkt etatene ble bedt om å utrede i bestillingsbrevet dersom hovedformålet i de samfunnsøkonomiske analysene ikke ivaretok formål og virkninger tilstrekkelig. Omhandler god utnyttning og ivaretagelse av infrastruktur.
- **Klimastrategi.** Reduksjon av CO₂ – utslipp er satt som overordnet formål i sammenheng med de samfunnsøkonomiske analysene. NTP har inntatt klimastrategi i tråd med utslippsforpliktelse med felles løsning med EU og skal bidra til at Norge blir et lavutslippssamfunn. Klimastrategien skal prioritere de prosjekter som bidrar til omstilling og lavutslipp.

For mer informasjon:

https://www.regjeringen.no/contentassets/47a6c261d82b4847b0b487d1263ec07b/ntp_retl_in_2015.pdf

Hovedformål NTP 2018 – 2029

Framkommelighet – Bedre framkommelighet for personer og gods i hele landet

Transportsikkerhet: Redusere transportulykker i tråd med nullvisjonen

Klima og miljø: Redusere klimagassutslippene i tråd med en omstilling mot et lavutslippssamfunn og redusere andre negative miljøkonsekvenser

Kilde:

https://www.regjeringen.no/contentassets/47a6c261d82b4847b0b487d1263ec07b/ntp_retl_in_2015.pdf

ÅDT

Årsdøgnstrafikk. Beregningsmåte i forhold til investeringer i infrastruktur.

Godsstrategi

Strategi og målsetting inntatt i NTP – perioden 2018 – 2029. SFD har satt krav om at godsstrategi skal legge til rette for effektiv, pålitelig, sikker og miljøvennlig godstransport med formål om reduksjon av næringslivets transportkostnader og økt forutsigbarhet.

Hensikten vil være å overføre mer transport fra veg til sjø og bane.

Se mer informasjon: <http://www.vegvesen.no/fag/Trafikk/Trafikkdata/Trafikkregistreringer>

ITS

Informasjons – og kommunikasjonsteknologi i transportsektoren. Kan brukes som ledd av eksempelvis trafikkstyring, effektivisering av kapasitet i infrastruktur, trafikkflyt, reduksjon av luftforurensning og utslipp.

Se mer informasjon: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Strategi---Intelligente-transportssystemer/id594330/>

FOT

Forpliktelse til offentlig tjenesteyting. Flyruter som Staten ved Samferdselsdepartementet kjøper opp i anbudsrunder og hvor flyselskapet tilkommer subsidier for de ruter som ikke kan drives kommersielt. Hver anbudsperiode gjelder for om lag fem år av gangen. Gjeldende periode er 2017 – 2022.

Se mer informasjon: <https://www.regjeringen.no/no/tema/transport-og-kommunikasjon/luftfart/statlig-kjop-av-flyruter/id2076452/>

Forvaltningsreformen 2010

Oppgaveoverføring og nye ansvarsområder for fylkeskommunene ble innført med virkning fra 01.01.10. Reformen innebar blant annet at fylkeskommunene overtok rettigheter og forpliktelser ved omklassifisering av store deler av øvrig riksvegnett samt fergesamband.

Reformen innebar et navneskifte; herunder fylkesveger og fylkesvegferjer.

Se nærmere informasjon: [Ot.prp. nr. 68 \(2008-2009\)](#) og [St.prp. nr. 72 \(2008-2009\)](#)